

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9388/2025
22.10.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Цветановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Момчило Вукосављевић, адвокат из ..., ради стицања у породичној заједници, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 936/24 од 12.02.2025. године, у седници одржаној 22.10.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 936/24 од 12.02.2025. године, у делу којим је одбијена жалба тужене и пресуда Вишег суда у Пожаревцу П 53/23 од 15.01.2024. године потврђена у усвајајућем делу и у делу одлуке о трошковима парничног поступка, па се предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 53/2023 од 15.01.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је према туженој утврђено да је тужила власник, по основу тековине, на породичној стамбеној згради, бр. Зграде 2, површине 92 м², на к.п. бр. .../..., у КО ..., уписана у ЛН бр. ... за КО ..., на 36% (36/100 делова), а која породична стамбена зграда се састоји од приземља и спрата у Ул. ... бр. ... у ..., са правом заједничке својине тужиле заједно са туженом на к.п. бр. .../... од 2,20 ари, уписаној у ЛН бр. ... у КО ..., те ће ова пресуда служити као подобна исправа тужили за укњижбу њеног права својине код РГЗ СКН Кучево. Ставом другим изреке, одлучено је да се за већа тражења од досуђеног а до укупног права својине на 9/10 делова (90/100) на породичној стамбеној згради, односно за разлику од тражених 9/10 права својине на земљишту по основу тековине и наслеђа иза пок. ВВ, до капацитета досуђене заједничке својине на земљишту на к.п. бр. .../... од 2,20 ари, тужбени захтев је одбијен. Ставом трећим изреке, утврђено је према туженој да је тужила по основу тековине власник на 28% (28/100 делова), на пословном простору бр. 1 (приземље) стојећем на к.п. бр. .../... уписане у ЛН бр. ... у КО ..., у Ул. ... бр. ..., укупне површине 27,19 м², те ће тужили ова пресуда послужити као подобна исправа за укњижбу права својине код РГЗ СКН Кучево, а по правноснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, за већа тражења право својине од досуђеног удела до траженог удела од укупно 9/10 по основу тековине и наслеђа тужбени захтев је

одбијен. Ставом петим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је утврђено према туженој да је тужиља по основу тековине власник са 25% (25/100 делова) на пословном простору бр. 2 (подрум), стојећем на к.п. бр. .../... уписаном у ЛН бр. ... у КО ... у Ул. ... бр. ..., површине 13,06 м², те ће тужиљи ова пресуда, по правноснажности, послужити као подобна исправа за укњижбу права својине код РГЗ СКН Кучево, док се за веће тражење права својине од досуђеног до укупно траженог 9/10 пословног простора, а по основу тековине и наслеђа иза оца пок. ВВ, тужбени захтев одбија. Ставом шестим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је утврђено према туженој да је тужиља по основу тековине власник са 1/8 (125/1000 делова) на пословном простору бр. 3 (приземље), стојећем на к.п. бр. .../... у КО ... у Ул. ... бр. ..., површине 12,15 м², те ће тужиљи ова пресуда, по правноснажности, послужити као подобна исправа за укњижбу права својине код РГЗ СКН Кучево. Ставом седмим изреке, за веће тражење права својине од досуђеног удела од 9/10 по правним основима наслеђивања и тековине, тужбени захтев тужиље је одбијен. Ставом осмим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезана тужена да јој на име адаптације пословног простора бр. 3 исплати износ од 107.527,50 динара са законском затезном каматом од 15.01.2024. године до исплате, док је за веће тражење законске затезне камате на досуђени износ од 107.527,50 динара, почев од 30.11.2022. године, закључно са 14.01.2024. године, тужбени захтев тужиље одбијен, као што је одбијен и тужбени захтев и за потраживање износа од 107.472,50 динара, са законском затезном каматом почев од 30.11.2022. године, па до исплате. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди према туженој да је власник са 9/10 к.п. бр. ..., потес баште, њива 2. класе, површине 8,72 ара, уписане у ЛН бр. ... у КО ..., по основу тековине и наслеђивања иза оца, пок. ВВ, а тужиљи би ова пресуда послужила као подобна исправа за укњижбу права својине код РГЗ СКН Кучево, односно где би се тужиља обавезала да тужиљи на име изграђеног објекта на к.п. бр. ... у КО ... исплати износ од 470.000,00 динара, са законском затезном каматом која би текла од 15.01.2024. године па до исплате. Ставом десетим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је. пресудом Гж 936/24 од 12.02.2025. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе парничних странака и потврдио пресуду Вишег суда у Пожаревцу П 53/2023 од 15.01.2024. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужене неосновано се указује на битне повреде из одредбе члана 374. став. 2. тачке 6, 8, 10. и 11. истог Закона, јер ниједна од

тих битних повреда није учињена у поступку пред другостепеним судом. Тужена у ревизији такође указује на битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су сестре, чији су родитељи били отац ВВ и мајка ГГ. Отац парничних странака се бавио сарачким занатом, а мајка је била домаћица. Мајка ГГ је преминула 2012. године, а отац ВВ 2018. године. Оставински поступак иза смрти оца је прекинут а тужила упућена да остварују своја својинска права у парничном поступку. Тужена је напустила породичну заједницу 1994. године, када се удала, док тужила, у заједничком породичном домаћинству није живела само у периоду од 1986. до 1987. године. Тужила је 1987. године доживела незгоду због чега јој је ампутиран део десне ноге, па је остварила значајна средства по основу накнаде из осигурања. Према преосталој радној способности помагала је оцу и мајци са којима је живела, како при обављању старачке делатности, тако и код кућних послова. До 1994. године, породична заједница је имала четири члана коју су чинили родитеље странака и саме парничне странке, а након што је тужена напустила породичну заједницу, од 1994. године до 2012. године, заједница је имала три члана (родитеље странака и тужилу), те од 2012. године до 2018. године, два члана (оца ВВ и тужилу, након смрти мајке ГГ). Предметна к.п. бр. .../... КО ... стечена је у брачној заједници родитеља парничних странака и води се као својина оца ВВ. По одобрењу за градњу из 1973. године, родитељи парничних странака започели су изградњу породичне стамбене зграде која је означена као објекат бр. 2-породична стамбена зграда, а чине је приземље и спрат бруто површине 84 м². Заједничким радом и средствима родитеља странака у периоду од 1989. године до 1991. године обављени су радови на том објекту, у смислу доградње и адаптације. На истој парцели налази се и објекат бр. 1, породична стамбена зграда у површини од 59 м² и објекат бр. 3, које нису предмет овог спора. Вештачењем је утврђена грађевинска вредност објекта бр. 2, постојећег на к.п. бр. .../..., тако да у време извођења радова, без амортизације износи 4.163.040,00 динара, а у време вештачења без амортизације 8.933.190,00 динара, у коју вредност је урачуната и вредност парцеле. У току брачне заједнице оца ВВ и мајке ГГ, стечена је и пословна просторија на к.п. бр. .../... КО ... и то локал и подрум. Приликом куповине 1988. године локал је имао хсподрум до ког се долазило степеништем и био је без воде и струје. Након куповине је реновиран тако што је уведна вода, канализација, струја и направљен wc. У сутерену овог пословног простора, 1997. године адаптиран је и подрум у пословни простор, те је урађено спољно степениште, wc, дрвени портал, постављен ламинат, урађена вода, канализација и струја. Објекат бр. 3 (приземље) постојећи на к.п. бр. .../... КО ... који се налази на углу улица ... и ..., је такође пословни простор који се састоји од три просторије, укупне површине 12,15 м², у ком простору је тужила 2020. године извршила адаптацију спољних и подних плочица, замену санитарија, алуминијумског портала са ролетнама. Вештачењем је утврђено да је у време куповине 1978. године објекат бр. 1 (приземље) постојећи на к.п. бр. .../... КО ... и имао вредност од 300.277,40 динара, а у време вештачења, без амортизације вреди 1.171.073,30 динара. У време куповине, подрум је имао вредност 203.422,56 динара, а у време пресуђења вреди 511.638,56 динара. Грађевинска вредност у време куповине објекта бр. 3 који на терену представља приземље постојеће на к.п. бр. .../... КО ..., у време стицања 1978. године износила је 573.780,00 динара, а у време пресуђења, без амортизације 788.535,00 динара, а са амортизацијом 559.143,76 динара.

Полазећи од одредби чланова 170, 171, 177, 186.-187. и 195. Породичног закона, у вези одредби чланова 9, 13, 17, 18. и 19. Закона о основама својинско-правних односа, нижестепени судови су тужбени захтев тужиље делимично усвојили, утврђујући њен удео у стицању имовине која је предмет ове парнице. По оцени нижестепених судова, отац парничних странака се, као глава породице бавио сарачким занатом који је и омогућавао директно стицање новца тако што је и након што је остварио пензију био активан у свим извођеним радовима, све до своје смрти. Мајка, ГГ има допринос не само у директном обезбеђењу зараде већ и у вишегодишњем омогућавању ВВ, па и АА да раде занатски посао, као и у погледу бриге о ћеркама док нису постале радно способне, односно док се тужиља није опоравила од повреде. При одлучивању о доприносу тужиље, нижестепени судови су имали у виду чињенице када је отишла и вратила се у домаћинство, односно да једно време није била у заједничком домаћинству у време повреде и опоравка, те да од краја 1986. године живи у домаћинству, после развода али и да је 1987. године доживела тешку повреду која је свакако ограничила њене радне способности и због које јој је био потребан дужи опоравак и лечење. Нижестепени судови закључују да је тужиља остваривала приходе и имала допринос у улагању односно стицању заједничке имовине, али да је имала и обавезе у вези бриге о детету и његовом издржавању. Даље, нижестепени судови су при одлучивању имали у виду да тужиља није доставила доказе о остваривању одштете у износу од 250.000 евра по основу осигурања и да је свакако имала знатна улагања од 45.000 евра за куповину стана у ..., при чему је њена пензија испод минималне суме зараде - 20.000,00 динара. Међутим, имајући у виду њену помоћ оцу у сарачкој делатности, њено улагање кроз новчана средства заједно са оцем, односно помоћ мајци до 2012. године, ангажовање око извођења радова при набавци материјала, организовању радника, припреми хране и слично, те приходима од заједничке имовине добијене у виду закупнине, нижестепени судови налазе да постоји допринос тужиље у заједничкој имовини. Што се тиче тужене, нижестепени судови закључују да је и она помагала али у знатној мери мање него тужиља, оцу, у сарачкој делатности до 1994. године до кад је била у домаћинству, због чега, по мишљењу нижестепених судова постоји и њен допринос у стицању заједничке имовине. Имајући у виду период од када су вршени одређени радови, вредност и врсту тих радова, време до када су отац и мајка живели, период када се мајка разболела али и период њене помоћи, пре свега супругу, посредним доприносом који му је омогућио да ради, али и тужиљи да се бави сарачким занатом односно продајом тих производа, те помоћ коју је тужена пружала оцу при обављању сарачке делатности, нижестепени судови су закључили да су доприноси оца односно тужиље са уделом $\frac{6}{16}$, мајке $\frac{3}{16}$ и тужене $\frac{1}{16}$. У односу на вредност заједничке имовине и то предметног стамбеног објекта од 8.933.190,00 динара, $\frac{6}{16}$, колико су доприноси оца и тужиље износи 3.349.946,25 динара, мајке ГГ са уделом $\frac{3}{16}$ износи 1.647.973,12 динара и тужене 558.324,37 динара. Укупна вредност земљишта, као посредне имовине оца и објекта износи 9.372.898,86 динара а доводећи у везу допринос оца од 3.789.655,11 динара у односу на укупну вредност ове имовине од 9.372.989,86 динара, добија се проценат од 40%. Допринос мајке који се односи на заједничку имовину од $\frac{3}{16}$ износи 1.674.973,12 динара а довођењем у везу са укупном вредношћу објекта и земљишта од 9.372.898,86 динара добија се проценат од 18%. Коначно удео тужене у стицању заједничке имовине је 558.324,37 динара који када се доведе у везу са укупном вредношћу земљишта и објекта даје проценат од 6%; с тога суд налази да је удео тужиље у вези предметног стамбеног објекта број 2 по основу стицања у породичној заједници 36%. Када је у питању стицање пословног простора означеног као пословни простор број 1 на кп бр. .../... К.О. ..., нижестепени судови

закључују да је допринос родитеља $\frac{3}{8}$ а странака $\frac{1}{8}$. Нижестепени судови налазе да су докупљени простор стекли мајка, отац и тужила са једнаким доприносом од по $\frac{1}{3}$ што значи да је код докупљивања њихов допринос по 76.387,28 динара. Тужилини допринос према уложеним радовима на пословној просторији износи 28% а допринос тужене је 4%. У односу на део пословног простора број 2 од 13,06 м², нижестепени судови су нашли да су доприносе радом и средствима имали родитељи парничних странака са по $\frac{3}{8}$ а странке са по $\frac{1}{8}$. Након извршених радова вредност пословног простора је увећана за 60% у односу на његову цену на дан стицања 1988. године па удео тужиле износи 25% док је удео тужене 5%. Што се тиче пословног простора на кп бр. .../... К.О. ..., означеног као пословни простор број 3 који је стечен '80-их година, нижестепени судови налазе да је исти стечен из средстава и рада родитеља и странака с тим што је допринос оца и мајке од по $\frac{3}{8}$ а тужених $\frac{1}{8}$. Међутим, када би овај објект као заоставштину, тужила и тужена поделиле на по $\frac{1}{2}$, то води закључку да је тужила вршила улагање у износу од 211.055,00 динара и да она има право на облигациони издатак за потраживање од 107.527,50 динара колико је увећана вредност овог локала. С тога, по мишљењу нижестепених судова, тужила има право на $\frac{1}{8}$ предметног пословног простора по основу доприноса радом и средствима у току трајања породичне заједнице, а по основу адаптације, када је прекинута заједница, има право на облигационо-правно потраживање у вредности од 107.527,50 динара са припадајућом каматом.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Имовински односи чланова породичне заједнице прописани су одредбом члана 195. Породичног закона, тако што имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину (став 1). На имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењује одредба овог члана о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима), на основу става 3. те одредбе Закона.

Утврђивање удела у стицању заједничке имовине чланова породичне заједнице подразумева, пре свега, разјашњење која је конкретно имовина стечена радом свих чланова породичне заједнице и, као таква, улази у заједничку имовину у смислу одредбе члана 195. Породичног закона. Потом је потребно утврдити удео сваког члана породичне заједнице у стицању заједничке имовине имајући у виду све параметре који су од утицаја на утврђивање доприноса сваког појединог члана породичне заједнице (рад, новчана средства, приходи од посебне имовине и слично). Када суд утврди проценат доприноса члана породичне заједнице стицању заједничке имовине породичне заједнице, онда се тај проценат односи на сваку поједину ствар заједничке имовине породичне заједнице. Дакле, нижестепени судови су погрешно применили материјално право утврђивањем различитих процената доприноса тужиле стицању појединих ствари из заједничке имовине породичне заједнице (36%, 28%, 25% и $\frac{1}{8}$ идеалних делова), те различитим обрачуном доприноса тужиле адаптацији пословног простора број 3 за који јој је признато новчано потраживање (облигационо-правни захтев). Супротно томе, правилна примена одредбе члана 180. Породичног закона подразумева утврђење укупног доприноса сваког члана породичне заједнице стицању

заједничке имовине, што значи да на свим стварима које представљају заједничку имовину породичне заједнице, сваки њен члан има право на исти удео, сразмерно свом доприносу у стицању средстава заједничке имовине породичне заједнице.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, о тужбеном захтеву тужиље донесе нову одлуку.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић